

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Somogyi Orsolya ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Szentkirályi József ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. május 5. napján meghozott, 64.P.23.158/2008/8. számú ítélete, valamint a 2009. július 8 napján meghozott 64.P.23.158/2008/14. számú kiegészítő ítélete ellen, az alperes részéről 12. és 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és a nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 (kettőmillió) forintra leszállítja. Mellőzi továbbá az első fokú ítéletnek a 2007. március 28. napjától 25.600 forint háztartási kisegítési, 7.000 forint kísérő, 8.000 forint nehéz és közepes munkákkal kapcsolatos kisegítési, 2007. augusztus 18. napjától 2.000 forint gyógyszerköltség címén történő baleseti járadékfizetési kötelezettség megállapítására vonatkozó rendelkezéseit. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú részperköltséget, továbbá térítsen meg az államnak felhívásra 208.230 (kettőszáznyolcezer-kettőszázharminc) forint kereseti, valamint 108.000 (száznyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Megállapítja továbbá, hogy 346.800 (háromszáznegyvenhatezer-nyolcszáz) forint kereseti és 12.490 (tizenkettőezer-négyszázkilencven) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében ismeretlen üzembentartó gépjárműve által okozott balesetben elszenvedett vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítésére kérte kötelezni az alperest. Az alperes ellenkérelmében a helytállási kötelezettségét elismerte, vitatta azonban a felperes kárának bekövetkezését és mértékét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes 2007. március 28. napjától havi 25.600 Ft háztartási kisegítési, 7.000 Ft közlekedési kísérői, 8.000 Ft

nehéz és közepes munkával kapcsolatos kiegészítő, továbbá 2007. augusztus 18. napjától havi 2.000 Ft gyógyszerköltséggel kapcsolatos járadékot köteles fizetni a felperesnek. Kötelezte az alperest a 2009. április 30. napjáig lejárt 832.846 Ft járadék és középátlagos időtől járó kamata, továbbá 2009. május 1-től kezdődően összesen 42.600 Ft baleseti járadék és 3.800.000 Ft nem vagyoni kártérítés és ennek kamata, valamint az alperes által a per során önként teljesített 3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés kamata megfizetésére. Ítéletét 2.000.000 Ft és havi 15.000 Ft járadék erejéig előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította. Az alperes helytállási kötelezettségét a 190/2004. Korm. rendelet 7. § (1) bekezdése alapján állapította meg. A kereset összege tekintetében a fellebbezéssel érintett körben a következőkkel indokolta döntését: A felperes az orvosszakértői vélemény szerint a kórházból történt hazabocsátását követően folyamatosan háztartási kiegészítő igénybevételére szorult, heti 2x4 órai időtartamban. Az általa előterjesztett 800 Ft-os óradíj nem eltúlzott, erre tekintettel megalapozottan tart igény 25.600 Ft/hó összegű járadékra. A szakvélemény szerint a nehéz vagy közepesen nehéz háztartási munkák elvégzésére ugyancsak nem képes, annak ellenére, hogy a balesetet megelőzően e tevékenységet 66 éves kora ellenére ellátta. Ezért ebben a körben is megalapozott a járadékigénye. A felperes baleseti sérülései következtében maradandó fogyatékoság alakult ki, munkaképesség-csökkenése 50 %-os mértékű, kialakult állapota mindennapi élettevékenységét közepes fokban korlátozza, ezért a közepes és nehéz munkavégzés számára nem javasolt, továbbá járáshoz segédeszköz igénybevételére szorul. Erre figyelemmel nem eltúlzott a felperes által igényelt, az alperes önkéntes teljesítését meghaladó 3.800.000 Ft nem vagyoni kártérítés. Az elsőfokú bíróság kiegészítő ítéletében az önként teljesített nem vagyoni kártérítés kamatainak megfizetésére azért kötelezte az alperest, mert a nem vagyoni kártérítés a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján a baleset bekövetkezésekor nyomban esedékessé vált, a teljesítésre azonban csak 2007. március 2-án, illetve 2008. május 9-én került sor.

A kiegészített ítélet részbeni megváltoztatása, a háztartási kiegészítő címén megítélt járadék havi 13.000 Ft-ra, a nehéz és közepesen nehéz házkörűli munkákra megállapított járadéknak havi 3.250 Ft-ra, mindezekre figyelemmel a lejárt járadéknak 581.250 Ft-ra, a nem vagyoni kártérítésnek elsődlegesen jelen értéken 3.000.000 Ft-ra, másodlagosan károkori értéken 2.000.000 Ft-ra történő leszállítása, továbbá az önként teljesített nem vagyoni kártérítés kamatainak mellőzése iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Álláspontja szerint a járadékoknál megállapított óradíj jelentősen meghaladja a minimál bérnek az 1 órára eső értékét. A nem vagyoni kártérítés tekintetében arra hivatkozott, hogy a felperes sérüléseire, az általa elszenvedett nem vagyoni hátrányokra figyelemmel az elsőfokú bíróság által meghatározott 6.800.000 Ft nem vagyoni kárpótlás nemcsak a balesetkori, hanem a jelenlegi értékviszonyok alapulvételével is eltúlzott. Kiemelte, hogy a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásánál az elsőfokú bíróság mérlegelési körébe vont olyan körülményeket is, amely hátrányok járadék fizetésével kompenzálásra kerültek.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Pp. 228. § (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az első fokú ítéletnek a keresetet 595.200 Ft és havi 500 Ft járadék erejéig elutasító, továbbá az alperest 2.581.250 Ft és havi 25.250 Ft járadék erejéig marasztaló rendelkezése.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésével azonban az ítéletábra csak részben értett egyet.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a kártérítési felelősség jogalapja tekintetében annyiban szorul kiegészítésre, hogy az alperes helytállási kötelezettsége nem csupán az elsőfokú bíróság által is felhívott kormányrendeleten, hanem a károkozó gépjármű üzembentartóját terhelő, a Ptk. 346. § (1) bekezdésére figyelemmel alkalmazandó 339. § (1) bekezdésében írt kártérítési felelősségen is alapul.

Az elsőfokú bíróság a háztartási kisegítői, valamint nehezebb és közepesen nehéz háztartási munkákban szükséges kisegítői járadék tekintetében helyesen mérlegelte a rendelkezésre álló adatokat. Az orvosszakértői vélemény megállapította, hogy a felperes e munkák terén segítség igénybevételére szorul, míg a perben rendelkezésre álló okirati bizonyítékok és tanúvallomások azt igazolják, hogy korábban a felperes által ellátott tevékenységet a balesetet követően térítés ellenében más személy végzi. Tévesen állította az alperes, miszerint a minimálbért meghaladó órabérrel meghatározott járadékra figyelemmel a felperes káron szerez. Káron szerzés akkor valósulna meg, ha a felperes magasabb összegű járadékban részesülne, mint amilyen mértékű költsége e kisegítő tevékenységgel összefüggésben felmerült. A felperes becsatolta a M. A.-szal 2006. november 26-án megkötött megállapodást, amelyből kitűnően a heti két napon, munkaidő után végzett tevékenység ellenértékeként 12.000 Ft díjban állapodtak meg. Ha alkalmanként 6 órás munkavégzést tételezünk fel, akkor is magasabb óradíj került bizonyításra, mint amelynek figyelembevételével az elsőfokú bíróság a járadékot megállapította. Ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül kötelezte az alperest a felperes igazolt költsége megtérítésére.

Az ítéletábra nem látott lehetőséget arra, hogy a nem vagyoni kárpótlást az elbíráláskori ár- és értékviszonyok alapulvételével állapítsa meg. A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a károkozás időpontjában nyomban esedékes. Ebből következően a 2006. novemberében bekövetkezett nem vagyoni károsodásokat főszabályként az akkori ár- és értékviszonyok alapulvételével kell kiegyenlíteni. Az ítélezési gyakorlat kivételesen és csak abban az esetben lát lehetőséget a nem vagyoni kártérítésnek az elbíráláskori ár- és értékviszonyok alapulvételével történő meghatározására, ha a kár bekövetkezése és a kártérítési igény elbírálása között eltelt huzamosabb idő alatt az ár- és értékviszonyok olyan jelentős változáson mentek át, aminek következtében a kárpótlásnak károkori értéken történő megállapítása kamatfizetés mellet is súlyosan méltánytalan a károsultra. Mindebből az következik, hogy kizárólag a károsult érdekében van

lehetőség az elbíráláskori ár- és értékviszonyok alapulvételére, ez a lehetőség azonban nem áll fenn annak érdekében, hogy a kárért felelős személyt a bíróság a kamatfizetés alól mentesítse. Mindemellett az ítélet tábla megítélése szerint a károkozás és az elbírálás közötti időszakban az ár- és értékviszonyokban nem következett be olyan mértékű változás, amely akár a felperes érdekében is okot szolgáltatott volna a káridőponti értékviszonyok figyelmen kívül hagyására.

Egyetértett ugyanakkor az ítélet tábla az alperes fellebbezésével abban, hogy a felperest a balesettel összefüggésben ért nem vagyoni hátrányokkal inkább az általa megjelölt, károkori értéken számított 5.000.000 Ft-os nem vagyoni kárpótlás áll arányban. Ez az összeg jobban közelít a felpereséhez hasonló sérülések miatt egyéb perekben megállapított nem vagyoni kárpótlás mértékéhez. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítélet tábla a nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 Ft-ra leszállította. A másodfokú bíróság a Pp. 228. § (4) bekezdésében fogalt fellebbezési korlátra figyelemmel ezt meghaladóan nem érinthette a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó rendelkezést.

Az elsőfokú bíróság a kiegészítő ítéletében helytálló indokok mellett kötelezte az alperest az önként teljesített nem vagyoni kártérítés után a kár bekövetkezésétől a részteljesítésekig terjedő időszakra eső kamat megfizetésére.

A Fővárosi Ítélet tábla a részben megváltozott pernyertesség-pervesztesség ellenére úgy ítélte meg, hogy a peres felek által előlegezett költségekre, az alperes keresetindítást követő részteljesítésére, valamint a felek pernyertességének-pervesztességének arányára figyelemmel is indokolt mértékű az elsőfokú bíróság által meghatározott részperköltség, amelyet emiatt nem érintett.

Észlelte a Fővárosi Ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező részében szükségtelenül állapította meg a 2007. március 28. napjától, illetve augusztus 18. napjától esedékes járadék összegét, ezért ezt a rendelkező részből mellőzte.

Észlelte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság csupán 274.000 Ft illetékről rendelkezett, noha a felperes által érvényesített legmagasabb követeléséhez igazodó pertárgy érték 9.251.700 Ft volt, amire figyelemmel 551.100 Ft a feljegyzett kereseti illeték. Arra figyelemmel, hogy a károkozó gépjármű vezetőjének büntetőjogi felelősségét nem állapították meg, ezért nem bizonyított, hogy a felperes kárát bűncselekmény okozta. Ezért a 6/1986. IM rendelet 2. § (1) bekezdés h) pontja szerinti tárgyi költségmentesség nem áll fenn, ezért a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illetékek az arányos részét a felperes köteles megtéríteni a rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. A fentiekre tekintettel az alperes személyes illetékmentessége folytán az IM rendelet 14. §-a folytán az államot terhelő kereseti illetéket is módosítani kellett.

Az alperes fellebbezése részben sikerre vezetett, ezáltal nagyobb részben lett pernyertes. Ezért a felperes a Pp. 239. §-a folytán a fellebbezési eljárásban is

irányadó 81. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperes másodfokú részperkötségét, amely a jogi képviselő munkadíjának általános forgalmi adóját is magában foglalja.

Budapest, 2010. március 3.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s. k. előadó bíró Dr. Szücs József s. k. bíró